

Petra Bolhuis
Maieutiek
2024

Totalitarisme-5

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

1

De totalitaire organisatie

“Ze zijn ontworpen om de propagandaleugens die de beweging rond een centrale fictie geweven heeft - de samenzwering van de Joden, van de trotskisten, van de driehonderd families enz.-om te zetten in een functionerende werkelijkheid.”

Arendt vindt dit het echt nieuwe aan het totalitarisme. Hier neemt het totalitarisme de eigen propaganda dodelijk serieus.

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

2

Hiërarchie in een partij

Normaal in elke autoritaire organisatie is de bevelstructuur van boven naar beneden. Daarbij is er een keten van macht en verantwoordelijkheid eindigend bij de hoogste leider. → stabiliteit

Hier zijn de frontorganisaties van de andere sympathisanten gescheiden. De wil van de leider (niet zijn bevelen) zijn bepalend. → dynamisch

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

3

Groei van de partij

Hitler maakt onderscheid tussen klein aantal leden en een groeiend aantal aanhangers. Alleen een minderheid durft alles en wil alles voor de beweging. De anderen behoeven een schijn van normaliteit. Voor de leden lijkt het alsof iedereen wel mee wil met de beweging, maar sommigen zijn nog niet zo ver.

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

4

De façadewerking van de gelaagdheid

De gewone wereld

paramilitairen

Gewone wereld

frontorganisatie

We zijn niet zo extreem frontorganisatie

Ze staan niet zover van jullie af

De totalitaire organisatie

De totalitaire organisatie

paramilitairen

paramilitairen

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

5

In de groeifase geldt verdeel en heers

Aan de ene kant is er binnen het totalitarisme een volstrekte scheiding; wij en zij. Maar door de gelaagdheid die binnen de partij steeds herhaald wordt komen de consequenties hiervan nauwelijks in zicht (beide kanten uit) dat kun je goed zien aan mensen met joodse familie die wel lid zijn van de partij en mensen die fysiek niet fit zijn en niet inzien dat alleen gezonde ariërs over kunnen blijven en dat wie anders zegt een vijand van de partij is.

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

6

Aan de macht

Omdat al die dubbelingen bestaan kan als de nazi's de macht grijpen in één keer de bestaande orde worden vervangen.(164)

Daarbij is de paramilitaire macht het meest van de normale wereld verwijderd. Ze is het tegendeel van de frontorganisatie. Haar acties maken iedereen medeplichtig. Al vóór de macht eist de leider (alle) verantwoordelijkheid voor het geweld op, daardoor leerde men dat geweld goed en nodig is.

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

7

Hitler en Stalin in de hiërarchie

De leider blijft centraal in alle intriges en machtswisselingen omdat iedereen ervan overtuigd is dat met verlies van de leider alles verloren is. (167)

Trias politica verdwijnt totaal.

Er is geen kritiek mogelijk, want zij identificeren zich persoonlijk met alle functionarissen en allen handelen uit hun naam. Gevolg is ook dat persoonlijke verantwoordelijkheid verdwijnt.

Buitenstaanders willen rechtstreeks in gesprek met de leider, maar dat lukt nooit.

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

8

Soort geheim genootschap

Hitler eiste een niet-Joodverklaring en Stalin hield partijzuiveringen als je die overleefde was je uitverkoren.(169)

Rituelen met bloedbanier bij Hitler en het gebalsemde lijk van Lenin.

Beiden hadden deze rituelen geleerd bij geheime organisaties waarvan ze lid waren en ze kenden allebei de macht toe aan geheime tegenorganisaties; de joodse samenzwering en die van de trotskisten.

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

9

Waarom bleef men erbij?

Lichtgelovigheid en cynisme was al aanwezig, zegt Arendt, voor het gepeupel massa werd. Want de massa is geneigd altijd het ergste te geloven. Maar in het totalitarisme:

- Politiek = bedrog en bedrog is nodig.
- Er is geen overtuiging of argument, want de leider denkt wereldgedachten en later zullen we zien dat hij gelijk heeft. (hoort bij het verlichtingsdenken)
- Cynisme wordt verward met schrandtheid (zie ook Kritiek van de cynische rede)

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

10

Cynisme als teken van schrandtheid

"Politiek is geen stiel voor koorknepen. Naïviteit en diepmenselijke loyaliteit leiden zelden tot verkiezingsoverwinningen" Journalist Yves Lambrix bron: Het belang van Limburg

"En het zijn niet alleen gewone burgers die zo oordelen. Ook zelf geven politici het soms ronduit toe. „Je moet heel goed kunnen liegen. Dat hoort erbij", zei CDA'er Ger Koopmans, nu gedeputeerde in Limburg en tussen 2002 en 2012 lid van de Tweede Kamer, ooit over zijn eigen beroep." Bron reformatorisch dagblad 26-12-2017

In de woorden van Hannah Arendt moet politiek een waarheidstrouwe poging zijn 'de wereld te verwoorden'. Maar in die politiek neemt het aantal pr-mensen en mannetjesmakers toe die zich bedienen van metaforen, hyperbolen en suggestie om kiezers hun versie van de werkelijkheid te doen laten geloven.

bron: De Groene Amsterdammer 21 feb.2018

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

11

De fictie wordt de meest echte wereld

Leugens worden ingehaald door de waarheid, maar dat telt hier niet, want;

- Die leugen werd alleen verteld om het gewone volk mee te krijgen
- Wetenschappelijke 'bewijzen' tonen aan dat de beweging gelijk heeft
- Superioriteit van elite is dat ze geen bewijzen nodig heeft.
- Je bent uitverkoren omdat je aan de theorie voldoet, de theorie moet dus bevestigd worden om jouw status overeind te houden.
- Er is willekeur en de hoogste rangen weten dit!

Totalitarisme_Maieutiek 2024_5

12

Behoud van de waarheid en de rol van de buitenstaanders

“De feitelijkheid zelf hangt voor haar voortbestaan af van het bestaan van de niet-totalitaire wereld.” (184)

Vandaag de dag:

- Halbe Zijstra

“In de datsja-affaire heeft de waarheid dus gefunctioneerd als middel zowel om de macht te controleren als om haar te disciplineren.” bron: De Groene Amsterdammer 21 feb. 2018

- De Armeense genocide

“Vijf Turks-Nederlandse politici hebben last van bedreigingen nadat Turkije's grootste krant hen als landverraders bestempelde. Regeringskrant Sabah noemt het schandalig dat de politici van Turkse afkomst instemden met het voorstel de massamoord op Armeniërs te erkennen als genocide.”
Bron AD 25-02-2018

- Het vernietigen van Rohingya dorpen.

“Op de plekken waar dorpen hadden gestaan, zag je na een paar maanden helemaal niets meer.” bron NOS Correspondent Michel Maas

Totalitarisme_Maleutiek 2024_5